

Ärendenummer
TRV 2024/116448**Dokumentdatum**
2025-02-04**Konfidentialitetsnivå**
1 Ej känslig
Beslutat av
Anders Ljungberg**Mottagare**
Väghållningsmyndigheten
Trafikverket Norra regionen**Kopia till**
Diariet

Fastställelse av vägplan för anläggning av gång- och cykelväg längs väg 522, delen Sörmjöle-Åheden i Umeå kommun, Västerbottens län

Beslut

Trafikverket beslutar med stöd av 18 § väglagen (1971:948) att fastställa vägplanen för anläggning av en gång- och cykelväg längs väg 522, delen Sörmjöle-Åheden i Umeå kommun.

Fastställelsen gäller plankartorna med status fastställelsehandling, betecknade 101Co201-101Co207 och daterade 2024-06-14. Văganläggningen ska dessutom utformas i huvudsak så som den sökande har åtagit sig enligt planbeskrivningen och i övrigt.

Sökande

Văghållningsmyndigheten, Trafikverket Norra Regionen

Beskrivning

I handlingarna i ärendet redovisar den sökande bland annat nedanstående.

Den planerade vägen

En ny gång- och cykelväg anläggs längs med väg 522 mellan Sörmjöle och Åheden. Den nya gång- och cykelvägen blir cirka 2,3 km lång och sträcker sig från Lillskärsvägen till Laxvikenvägen. Gående och cyklister måste i dagsläget använda väg 522 som är smal och kurvig med kuperad terräng. Văg 522 avvattnas av öppna diken eller via bankslänter, vilket ger goda förutsättningar för avvattning av gång- och cykelvägen. Några nya trummor behöver anläggas bland annat i anslutning till åkermark. Ändamålet med projektet är att öka trafiksäkerheten genom att separera oskyddade trafikanter från övriga trafikslag. Åtgärden bidrar till ett sammanhängande gång- och cykelstråk mellan Sörmjöle och Åheden.

Ärendenummer
TRV 2024/116448
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2025-02-04

Beslutat av
Anders Ljungberg

Lokalisering och utformning

Gång- och cykelvägen kommer att anläggas söder om väg 522 och till större delen friliggande från vägen. Undantag görs vid fastigheten Sörmjölle 3:59 där gång- och cykelvägen anläggs dikt an vägen med stödmur för att minska markintrånget på fastigheten, över Åhedån där befintlig bro nyttjas och över Nätingsbäcken där gång- och cykelvägen anläggs på ett längre avstånd från vägen för att undvika påverkan på vattendragens befintliga trummor.

Alternativet att anlägga gång- och cykelvägen norr om väg 522 valdes bort, främst av trafiksäkerhetsskäl då oskyddade trafikanter skulle behöva korsna vägen och skulle innebära intrång i en del natur- och kulturmiljövärden såsom en allé och fornlämningar.

Vägen utformas 2,5 meter bred med undantag vid fastigheten Sörmjölle 3:59 där den blir två meter för att minska intrång. Sträckan bedöms ej uppnå särskilda skäl för att belysas förutom där den nya gång- och cykelvägen upphör och gång- och cykeltrafiken leds ut på väg 522 med blandtrafik. Övrig belysning längs sträckan som inte påverkas kommer att vara kvar.

Mark som kommer att tas i anspråk

Mark och särskilda rättigheter som belastar marken kommer att tas i anspråk för vägen på det sätt som redovisas på plankartorna. Sammanlagt kommer cirka 25 820 kvadratmeter mark att tas i anspråk med vägrätt. Arealen utgörs av åkermark, skogsmark och tomtmark. Cirka 3 780 kvadratmeter mark avses tas i anspråk under en viss tid (tillfällig nyttjanderätt). Nyttjanderätten gäller under den tid som anges på plankartorna.

Kommunala planer

För det berörda området gäller följande kommunala planer:

Fördjupad översiktsplan för kusten, delområde 4 Sörmjölle-Norrmjölle, där det bland annat framgår att det är angeläget att binda samman de tio havsbaden längs Mjölefärden i ett stråk i form av en gång- och cykelväg.

Detaljplan som avser del av Sörmjölle 5:5, där 400 kvadratmeter tillfällig nyttjanderätt är belägen inom mark som är reglerad med markanvändning allmän plats, vägmark. Intrånget innebär endast en mindre olägenhet för markägaren under byggtiden och Umeå kommun har inte haft någon erinran. Strax väster om Åhedån pågår arbetet med en ny detaljplan för bostäder. Den sökande har haft samråd med kommunen för att säkerställa att vägplanen inte utformas i strid med den pågående detaljplanen.

Skyddsåtgärder

För att vandringshinder inte ska uppstå anläggs nya trummor som skyddsåtgärd. Skyddsåtgärden redovisas i planbeskrivningen och i plankartornas teckenförklaring. Läget för de nya trummorna redovisas i illustrationskartorna.

Ärendenummer
TRV 2024/116448
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2025-02-04

Beslutat av
Anders Ljungberg

Natura 2000, riksintressen, annan reglering av markanvändningen och miljö kvalitetsnormer
Vägplanen berör inga Natura 2000-områden, riksintressen eller strandskyddade områden.

Vägplanen berör ett biotopskyddat odlingsröse, två biotopskyddade diken och en allé. Odlingsröset ligger inom vägområdet och behöver tas bort. Kompensationsåtgärd föreslås i form av att odlingsröset återskapas på en annan närliggande plats i samråd med berörd fastighetsägare. Schakt- och fyllnadsarbeten utförs i direkt anslutning till diken och allé, men påverkan minimeras genom försiktighetsåtgärder såsom schakt för hand eller med vakuumschakt. Den sökande gör bedömningen att de negativa konsekvenserna på de biotopskyddade objekten blir små.

Stämbäcken och ett namnlöst dike omfattas av generellt biotopskydd. En ny trumma behöver anläggas inom bäcken och i diket. Åhedån, Nätingsbäcken och Mjölefjärden omfattas av miljö kvalitetsnormer för ytvatten. Ny trumma behöver anläggas inom Nätingsbäcken. Nya trummor ska anläggas så att vandringshinder inte uppstår, dimensioneras enligt klimatberäkningar och kräver anmälan om vattenverksamhet. Genom att förlägga öppna diken i trummor försvinner vattendragens naturliga egenskaper. Det handlar dock om korta sträckor sett till vattendragets totala längd. Under byggskedet kan små och temporära negativa effekter uppstå i form av grumling. Enligt den sökande påverkas ej miljö kvalitetsnormerna för ytvatten negativt. Inga grundvattenförekomster påverkas. Miljö kvalitetsnormerna för föroreningar i utomhusluft bedöms inte påverkas negativt.

Väg 522 är utpekad som kulturväg på grund av dess kulturhistoriska värden. Flera delar av den äldre sträckningen som finns kvar söder om nuvarande vägsträckning av väg 522 kommer att tas i anspråk för den nya gång- och cykelvägen, vilket medför att kulturmiljö värden försvinner. Konsekvenserna för kulturmiljön bedöms sammantaget bli små eftersom vägens linjeföring, flera väganknutna kulturminnen och en fornlämning bevaras. Vägplaneområdet ingår i renskötselområde för Ran sameby och Ubmeje sameby. Den sökande har haft samråd med berörda samebyar. Mark tas i anspråk från rennäringen, men då gång- och cykelvägen anläggs i anslutning till redan befintlig väg, bedöms påverkan på rennäringen bli marginell.

Finansiering och byggstart

Kostnaden för projektet har beräknats till cirka 20,5 miljoner kronor i prisnivå 2024. Finansiering sker med medel ur den regionala planen samt med medfinansiering av Region Västerbotten. Byggstart planeras ske år 2025.

Andra utredningar och beslut

Planläggningen enligt väglagen har föregåtts av en förberedande studie i form av en åtgärdsvalsstudie år 2020. Länsstyrelsen i Västerbottens län har i augusti 2022 beslutat att projektet inte kan antas medföra en betydande miljö påverkan.

Ärendenummer
TRV 2024/116448
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2025-02-04

Beslutat av
Anders Ljungberg

Den sökandes handläggning av vägplanen

Under planarbetet har den sökande genomfört samråd och kungjort planförslaget med underlag och låtit det granskas. Vid granskningen kom det in 12 yttranden. Synpunkterna handlar huvudsakligen om: Behov av belysning, behov av nya busshållplatser, befintlig bros trafiksäkerhet och behov av ny bro, önskemål om att minimera markintrång på några fastigheter, utformning och lokalisering av gång- och cykelvägen, avvattnings och förorenade områden.

Efter granskningen har den sökande ändrat vägplanen. Markintrång på fastigheterna Sörmjöle 3:59 och 3:3 har minskats och körbanan på befintlig bro har smalnats av. Plankarta, illustrationskarta och planbeskrivning har ändrats. Ändringarna redovisas i en särskild handling. De som berörs av ändringarna har underrättats. Vid dessa ändringar kom det in två yttranden. Synpunkterna handlar huvudsakligen om belysning och säkerheten på befintlig bro. Planförslaget har därefter ändrats på nytt. Gång- och cykelvägen har separerats från väg 522 på en del av sträckan, yta mellan gång- och cykelväg och väg 522 har utökats för att säkerställa utrymme för snöupplag och avvattnings samt trafiklösningen på befintlig bro har setts över. Det ändrade planförslaget har kungjorts och låtit granskats. Vid den nya granskningen kom det in åtta yttranden. Synpunkterna handlar huvudsakligen om att det är ekonomiskt olönsamt att genomföra projektet, om sophämtning och markintrång.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen i Västerbottens län har tillstyrkt att vägplanen fastställs.

Skälen för Trafikverkets beslut

Allmänt

Väg 522 går mellan byarna Sörmjöle och Åheden. Vägsträckan är smal och slingrig. Idag finns det inget sammanhängande gång- och cykelstråk mellan Sörmjöle och Åheden. Längs med sträckan finns ett antal populära havsbad. Den planerade gång- och cykelvägen innebär en förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter längs väg 522 och bidrar till ett sammanhängande gång- och cykelstråk mellan Sörmjöle och Åheden. Åtgärden innebär även positiva effekter för rekreation och friluftsliv.

Trafikverkets kommentarer till synpunkter vid granskningen

Den sökande har sammanfattat och kommenterat de synpunkter som kom in vid granskningen i ett granskningsutlåtande, efter ändringar i ett kompletterande utlåtande och efter ytterligare granskning i ett nytt granskningsutlåtande. Trafikverket delar i allt väsentligt den sökandes uppfattning.

Ärendenummer
TRV 2024/116448
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2025-02-04

Beslutat av
Anders Ljungberg

Kommunicering under fastställelseprövningen

De som har framfört synpunkter under granskningen har fått se det som senare har tillkommit i ärendet och som har betydelse för ärendets prövning. De har också fått möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. Under denna kommunikering kom det inte in några ytterligare synpunkter.

Speciella frågor i projektet

Miljökvalitetsnormer – luftkvalitet och vattenförekomster

Trafikverket bedömer att projektet inte medför att miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids. Projektet kommer inte heller att försvåra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för de berörda vattenförekomsterna.

Trafikverkets samlade bedömning

Trafikverket bedömer att en utbyggnad enligt vägplanen är motiverad och har tillräcklig aktualitet. Vägplanen har handlagts i enlighet med reglerna i väglagen och vägförordningen. Gång- och cykelvägens sträckning strider inte mot kommunens översiktsplan.

Trafikverket bedömer att projektet är förenligt med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, hushållningsbestämmelser och bestämmelser om miljökvalitetsnormer. Anläggningen innebär även i övrigt en lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Den föreslagna utbyggnaden av gång- och cykelvägen medför att trafiksäkerheten, framkomligheten och tillgängligheten till rekreation i området förbättras för oskyddade trafikanter. Den föreslagna sträckningen innebär att gång- och cykelvägen får ett lämpligt läge och utförande. Ändamålet med gång- och cykelvägen kan tillgodoses med minsta intrång och olägenhet utan att det medför oskälig kostnad.

Trafikverket bedömer att de fördelar som planen medför överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda när den sökande får ta mark och särskilda rättigheter i anspråk. Trafikverket bedömer att det behov och den omfattning av tillfällig nyttjanderätt som har redovisats i vägplanen är skäliga.

Trafikverket gör sammantaget bedömningen att vägplanens utformning, omfattning och åtgärder innebär en lämplig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

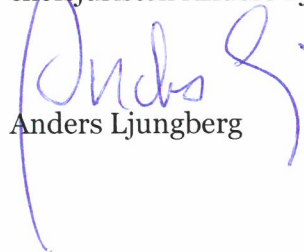
Ärendenummer
TRV 2024/116448
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2025-02-04

Beslutat av
Anders Ljungberg

Överklagande

Detta beslut får överklagas hos regeringen, se bilaga. Beslutande i detta ärende har varit biträdande chefsjuristen Anders Ljungberg med Sibel Pichler som föredragande.

Anders Ljungberg

Bilagor

1. Anvisning "Hur man överklagar"
2. Allmänna upplysningar – fastställd vägplan

Kopia till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Umeå kommun

Kommunala lantmäterimyndigheten i Umeå kommun (efter laga kraft)

Fastighetsägare och rättighetsinnehavare, m.fl. enligt ärendets fastighetsförteckning

Övriga som yttrat sig skriftligen under granskningen

Anders Ljungberg

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/116448, Motpartens ärendenummer [Motpartens ärendenummer], Dokumentdatum 2025-02-04, Konfidentialitetsnivå 1 Ej känslig. Beslutat av Anders Ljungberg Dokumenttyp BESLUT

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort.

Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Ärendenummer
TRV 2024/116448
Motpartens ärendenummer

Dokumentdatum
2025-02-04

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Bilaga 1

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga Trafikverkets beslut ska ni skriftligen ange vilket beslut ni överklagar och redogöra för den ändring som ni begär.

I skrivelsen ska ni ange i vilken egenskap ni överklagar. Om ni klagar i egenskap av ägare till en fastighet som berörs bör ni även ange fastighetens registerbeteckning.

Skrivelsen ska vara undertecknad av er eller ert ombud och innehålla namnförtydligande, postadress och telefonnummer. Ombudet ska bifoga en fullmakt.

Skrivelsen ställs till regeringen men skickas eller lämnas till Trafikverket, Ärendemottagningen, Planprovning, Box 810, 781 28 Borlänge.

Skrivelsen måste vara hos Trafikverket **senast den 12 mars 2025**.

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/116448, Motpartens ärendenummer [Motpartens ärendenummer], Dokumentdatum 2025-02-05, Dokumenttyp BREV, Konfidentialitetsnivå 1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort.

Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Bilaga 2

Allmänna upplysningar, fastställd vägplan

Fastställelsebeslutets giltighetstid

Beslutet gäller det år då det får laga kraft och följande fem kalenderår. Beslutet upphör alltså att gälla om inte hela vägsträckningen har blivit utmärkt på marken och vägbygget har påbörjats inom den tiden.

Rätt att använda mark

När beslutet fått laga kraft kan väghållaren ta mark inom vägområdet i anspråk med vägrätt. Väghållaren får då fullt ut använda marken och ta till vara naturtillgångar inom vägområdet. Vägrätten kan ibland vara mindre omfattande, och det ska då framgå av vägplanen att vägrätten har inskränkts. Väghållaren är skyldig att betala ersättning för intrång och annan skada till följd av att marken tas i anspråk.

Beslutet innebär också att väghållaren har rätt att få tillfällig nyttjanderätt till de särskilt markerade områden som framgår av vägplanen. Det kan till exempel handla om mark som behövs för transportvägar, upplag eller baracker under byggtiden. Nyttjanderätten gäller under så lång tid som anges i vägplanen.

Undantag från bestämmelser i miljöbalken

Beslutet innebär att:

- förbud mot åtgärder inom generellt biotopskyddsområde inte gäller
- dispens från strandskydd inte krävs, och att
- samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken inte behövs för åtgärder som ingår i den fastställda planen.

Utgångspunkter för bedömning av buller

Följande riktvärden för trafikbuller anges i proposition 1996/97:53 ”Infrastrukturinriktning för framtida transporter”, som har antagits av riksdagen:

- 30 dB(A) ekvivalent ljudnivå inomhus
- 45 dB(A) maximal ljudnivå inomhus nattetid
- 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad
- 70 dB(A) maximal ljudnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

Ärendenummer
TRV 2024/116448
Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Dokumentdatum
2025-02-04

Riktvärdena ska ses som långsiktiga mål för bostäder som påverkas av buller från trafiken. Riktvärdena bör normalt inte överskridas vid nybyggnad eller väsentlig ombyggnad av väg, men de är inte rättsligt bindande. Vid tillämpningen bör man ta hänsyn till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

När det inte är nybyggnad eller väsentlig ombyggnad genomför Trafikverket ett åtgärdsprogram som syftar till att förbättra inomhusmiljön. Då anses det, enligt Mark- och miljööverdomstolens praxis, rimligt att genomföra skyddsåtgärder om bullernivån utomhus överskrider 65 dB(A) ekvivalent ljudnivå.

När man bedömer behovet av skyddsåtgärder gör man normalt först en bedömning av bostadshusens fasaddämpning. Om en sådan bedömning inte har gjorts antas schablonmässigt att fasaden dämpar ljudnivån inomhus med 25 dB(A). Normalt är fasaddämpningen större. Beräkningar av buller tar bland annat hänsyn till trafikmängder, trafikslag, hastighet, terrängförhållanden och bebyggelse.

Vägen måste stämma med detaljplan och områdesbestämmelser

En väg måste byggas så att den stämmer med kommunens detaljplaner. Om vägprojektet medför att någon detaljplan måste ändras får den berörda delen av projektet inte påbörjas förrän beslutet om detaljplanen har börjat gälla. Motsvarande gäller för områden med områdesbestämmelser.

Frågor som inte omfattas av fastställelsebeslutet

Fastställelsebeslutet omfattar inte frågor som hör till byggskedet. Sådana frågor behandlas vid exempelvis markåtkomstförhandling eller lantmåteriförrättning eller i samband med att bygghandlingar för projektet upprättas. Detta gäller bland annat

- ersättning för mark som tas i anspråk
- ersättning för miljöskador
- läget av nya enskilda vägar
- omläggning av ledningar
- rivning eller flyttning av byggnader utanför det fastställda området
- tillstånd och villkor för att bygga eller riva anläggningar i vatten
- påverkan på omgivningen under byggnadstiden
- anslutningar till allmän väg samt spärrningar av anslutningar
- trafikreglering och skyltning
- hastighetsgränser
- bortforsling av vägkropp m.m. inom indragna vägdelar.

Väg och väganordningar

Ärendenummer
TRV 2024/116448

Dokumentdatum
2025-02-04

Motpartens ärendenummer
[Motpartens ärendenummer]

Till en väg hör vägbanan samt de väganordningar som finns intill vägbanan.

Väganordningar är anordningar som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande. Det är normalt vägslänter, diken, gång- och cykelbanor, ledningar för avvattning av vägkroppen, bullerskyddsanordningar i anslutning till andra väganordningar, broar och vägtrummor, tunnlar med skyddszoner, säkerhetszoner, en maximalt två meter bred kantremsa intill vägen, bryggor som är anslutna till en allmän väg, och allmänna färjor med färjeläge.

Lantmäteriförrättning

En vägplan kan illustrera förslag till nya enskilda vägar och anslutningar samt ledningsomläggningar utanför vägområdet. Sådana frågor kan komma att hanteras i lantmäteriförrättningar.

Lantmäteriförrättning kan också behövas för att ordna enskild väghållning när en väg dras in från allmänt underhåll. Sådan förrättning bekostas av väghållningsmyndigheten.

Byggförbud

Fastställelsebeslutet innebär att det krävs tillstånd från väghållningsmyndigheten för att uppföra byggnader, göra tillbyggnader, utföra andra anläggningar eller vidta andra åtgärder som väsentligt kan försvåra användningen av vägområdet för vägändamål.

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/116448, Dokumentdatum 2025-02-04, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

